

ACTE I

ESCENA PRIMERA

Argan, sol a la seva habitació, assegut, amb una taula al davant, compta les factures del farmacèutic amb l'ajut de les peces d'un àbac; parla tot sol en veu alta, i manté aquests diàlegs.

ARGAN: Tres i dos fan cinc, i cinc fan deu, i deu fan vint. Tres i dos fan cinc. «Més, el dia vint-i-quatre, una petita lavativa insinuada, preparadora, i estovadora, per reblanir, humitejar i refrescar les entranyes del senyor.» El que m'agrada del senyor Fleurant, el meu farmacèutic, és que és molt educat a les factures: «les entranyes del senyor, trenta sous». Sí, però, senyor Fleurant, no n'hi ha prou de ser educat, a més s'ha de ser raonable i no escorxar els malalts. Trenta sous, una lavativa: sóc el vostre servidor, ja us ho he dit. A les altres factures només me les comptàveu a vint sous, i vint sous en llenguatge de farmacèutic vol dir deu sous; doncs aquí els poso, deu sous. «Més, el mateix

dia, una bona lavativa *detersiva*,¹ feta amb diacatolicon doble, ruibarbre, mel de rosa i altres ingredients, segons la recepta, per desembarassar, esbandir i rentar el baix ventre del senyor, trenta sous.» Amb el vostre permís, deu sous. «Més, el mateix dia, al vespre, una poció *hepàtica*,² *soporífera* i *somnífera*, preparada per tal de fer dormir el senyor, trenta-cinc sous.» D'aquest no me'n queixo, perquè em va fer dormir la mar de bé. Deu, quinze, setze i disset sous, sis diners. «Més, el vint-i-cinc, un bon remei *purgatiu* i *corroborant*, fet de canyafístula fresca amb senet oriental i més coses, segons la recepta del senyor Purgon, per expulsar i evacuar la bilis del senyor, quatre lliures.» Ah!, senyor Fleurant, això és riure's de la gent; cal viure amb els malalts. El senyor Purgon no us va pas manar que poséssiu quatre francs. Poseu, poseu tres lliures, si us plau. Vint i trenta sous. «A més, del mateix dia, una poció *anodina* i *astrigent*,³ per tal que el senyor reposi, trenta sous.» Està bé, deu i quinze sous. «Més, del dia vint-i-sis, una lavativa *carminativa*,⁴ per expulsar els vents dels senyor, trenta sous.» Deu sous, senyor Fleurant. «Més la lavativa del senyor repetida al vespre, igual que més amunt, trenta sous.» Deu sous, senyor Fleurant. «Més, el vint-i-set, un bon remei preparat per anar més de pressa de ventre i fer fora tots

1. *detersiva*: netejadora.

2. *poció hepàtica*: poció medicinal per al fetge.

3. *astrigent*: que produeix estrenyiment.

4. *carminativa*: que afavoreix l'expulsió dels gasos intestinals o els prevé.

els humors dolents del senyor, tres lliures.» D'acord, vint i trenta sous: m'alegra que sigueu raonable. «Més, del vint-i-vuit, una dosi de xerigot⁵ aigualit i ensucrat per suavitzar, calmar, temperar i refrescar la sang del senyor, vint sous.» Està bé, deu sous. «Més, una poció cordial i preservativa, feta amb dotze grans de betzoar, xarop de llimona i magrana, i altres ingredients, d'acord amb la recepta, cinc lliures.» Ah!, senyor Fleurant, a poc a poc, si us plau; a aquest pas, ningú no voldrà estar malalt: conformeu-vos amb quatre francs.

»Vint i quaranta sous. Tres i dos fan cinc, i cinc fan deu i deu fan vint. Seixanta-tres lliures, quatre sous, sis diners. De manera que aquest mes he pres un, dos, tres, quatre, cinc, sis, set i vuit remeis; i he fet una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu, onze i dotze lavatives; i el mes passat hi havia dotze remeis i vint lavatives. No m'estranya que no em trobi tan bé aquest mes com l'altre. Ho penso dir al senyor Purgon, per tal que hi posi ordre. Vinga, que em treguin tot això. No hi ha ningú: com si cantés missa, sempre em deixen sol; no hi ha manera que s'estiguin aquí. (*Toca una campaneta per fer-los venir.*) No senten res, aquesta campaneta no fa prou soroll. Ning, ning, ning: no hi ha res a fer. Ning, ning, ning: són ben sords. Toinette! Ning, ning, ning: és com si no la toqués. Mala bèstia, fresca! Ning, ning, ning: quina ràbia. (*Deixa de tocar la campaneta i crida.*) Ning, ning, ning: canalla, vés-te'n al dimoni! Pot ser que deixin un pobre malalt

5. *xerigot*: líquid aquós obtingut de l'elaboració de diversos derivats lactis.

així tot sol? Ning, ning, ning: quina desgràcia! Ning, ning, ning: Ah!, Déu meu!, deixaran que em mori. Ning, ning, ning.

ESCENA SEGONA

TOINETTE, ARGAN

TOINETTE, *que entra a l'habitació*: Ja va.

ARGAN: Mala bèstia! Canalla...!

TOINETTE, *que fa veure que s'ha clavat un cop al cap*: Maleïda sigui la vostra impaciència! Feu córrer tant la gent, que de poc no m'esberlo el cap amb el cantó d'un porticó.

ARGAN, *empipat*: Ah!, traïdora...!

TOINETTE, *per interrompre'l i impedir que cridi, es continua queixant i fa*: Ai!

ARGAN: Fa...

TOINETTE: Ai!

ARGAN: Fa una hora...

TOINETTE: Ai!

ARGAN: M'has deixat...

TOINETTE: Ai!

ARGAN: Calla d'una vegada, desvergonyida, que et renyo.

TOINETTE: Això mateix, només faltaria! Ara digueu, després del que m'acabo de fer.

ARGAN: M'has fet esgargamellar, canalla.

TOINETTE: I vós m'heu fet obrir el cap: una cosa va per l'altra; estem tants a tants, si voleu.